

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

8. prosinca 2023.

Broj 231

ISSN 1821-3758

9771821375004

20

U susret Božiću

Božićni Prašćić

**I u školi i doma
- odvajaj otpad**

Tko će biti u štalici?

**Kuhar - Vidakov
slasni bor**

Medino božićno čudo

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Preradovićeve 11, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, dr. Marija Mandić i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Pred vama je posljednji broj u ovoj kalendar-skoj godini, koji donosi lijepi jubilej – 20 godina otkako je izišao prvi broj našeg i vašeg podlistka – *Hrcka*.

Mnoge generacije djece rasle su uz ovaj podli-stak, a vjerujemo da će i naredne imati istu prili-ku. Teško je točno pobrojati koliko je vaših rado-va objavljeno u *Hrcku*, ali ću ipak naglasiti da su tisuće u pitanju. Puno vas je i kuhalo s *Hrckom*, pisalo za *Hrcka*, bilo na objavljenim fotogra-fijama i to radi toga, jer je *Hrcko* uvijek tamo gde ste i vi.

Tu su i *Hrckovi* vjerni suradnici, koji iz mje-seca u mjesec smišljaju nove teme, pišu, pra-ve, kreiraju, prelamaju, lektoriraju... A sve to čine radi vas. Da bi vama uljepšali odrastanje, da biste vi imali priliku upoznati djecu iz drugih mjesta, naučiti nešto novo, riješiti novi zadatak, križaljku ili osmosmjerk. Pročitati novi strip i *Hrckove* i Zvezdanine avanture. Dakle, svi smo tu zbog vas! Ali i vi zbog nas, jer da nemamo vas – čitatelje – ne bi ni *Hrcko* imao razloga za po-stojanje.

Stoga, u duhu jubileja, *Hrcko* je (kao i obično) odlučio nagraditi vas – odnosno 20 točnih odgo-vora u rubrici *Hrckovi detektivi*. Zašto baš 20? Mi-slim da je svima jasno. Neka nam i novih 20 budu na radost i zajedništvo.

Svima vama i vašim obititeljima, cijela redak-cija *Hrcka* želi sretne i vesele predstojeće blagdane!

Željka

Da nam živi naša riječ hrvatska

Najbolji recitatori na hrvatskom jeziku iz cijele Vojvodine okupili su se 18. studenoga u Subotici gdje je u organizaciji Hrvatske čitaonice održana 22. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku. Njih osamdesetak iz Monoštor, Sonta, Berega, Šida, Sota, Srijemske Mitrovice, Sombora, Tavankuta, Đurđina i Subotice kazivali su poeziju na svom materinskom jeziku, standardnom hrvatskom jeziku, šokačkoj ili bunjevačkoj ikavici. Za svoj nastup svi su darovani prekrasnim knjigama, a oni za nijansu bolji nagrađeni su diplomom i izletom u Osijek koji će biti održan 9. prosinca. Na ovom jednodnevnom druženju planirano je nekoliko aktivnosti: odlazak u Dječje kazalište Branka Mihaljevića, posjet Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici, Adventu na tvrđi i Franjevcima te božićnom tramvaju o čemu ćemo vas svakako izvijestiti na Hrckovim stranicama tjednika *Hrvatska riječ*. Budući da su oni učinili da se svi lijepo osjećamo na smotri, želimo im da se i oni lijepo osjećaju na svom nagradnom izletu i da se još dugo čuje naša lijepa riječ hrvatska.

Pobjednici 22. Pokrajinske smotre recitatora na hrvatskom jeziku:

Mlađi uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

Iva Barat – OŠ Jovan Popović, Srijemska Mitrovica
Tereza Dulić – OŠ Vladimir Nator, Đurđin
Marko Iršević – HKPD Matija Gubec, Tavankut
Marko Ivakić – OŠ 22. oktobar, Monoštor
Magdalena Kujundžić – OŠ Matko Vuković, Subotica
Petar Mihaljev – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Tea Rica – OŠ Moša Pijade, Bereg
Emilia Tonković – OŠ Ivan Milutinović, Subotica
Ivan Vukov – OŠ Matko Vuković, Subotica
Marija Vukov – OŠ Ivan Milutinović, Subotica
Marija Žarić – OŠ Matija Gubec, Tavankut.

Srednji uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

Marko Brdar – OŠ 22. oktobar, Monoštor
Petra Dekan – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Marijan Ivanković Radaković – HKC Bunjevačko kolo, Subotica
Matea Krstin – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Strahinja Martinković – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Milica Matović – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta
Roko Piuković – HKC Bunjevačko kolo, Subotica
David Tikvicki – OŠ Matko Vuković, Subotica
Katarina Vukadinović – KD Ivan Antunović, Subotica
Anamarija Živković – OŠ Sremski front, Šid.

Stariji uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

Luka Krnjski – Politehnička srednja škola, Subotica
Marija Milodanović – Gimnazija Svetozar Marković, Subotica
Barbara Piuković – Gimnazija Svetozar Marković, Subotica
Anja Rončević – Srednja medicinska škola, Subotica
Marijan Rukavina – Hrvatska čitaonica, Subotica.

Kao poticaj za ubuduće uz pobjednike u Osijek će putovati i sljedeći recitatori: **Ilija Firanj, Anja Katačić, Mirela Zarecki, Petra Kovač, Marija Kujundžić, Ema Lutring, Petar Mandić, Magdalena Menđan, Lea Rica, Noa Žarko, Melisa Gadžur, Sara Ileš, Luka Ješić, Nađa Perović, Luka Šomođvarac i Boris Vujković.**

B. I.

U susret Božiću

Volim Božić zato što smo svi na okupu i sretni smo. Zaboravimo na brige, pogotovo djeca jer je raspust. Žao mi je što se blagdani brzo završe, jer volim okićeni bor.

Iva Rudić, 3.e – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Jako volim Božić! Toliko, da bih voljela da je svake subote i ne bi mi dosadio. Prije Božića ima puno posla. S mamom pravimo kolače i dekoracije, s tatom idemo u šumu skupljati mahovinu kako bismo napravili betlehem i štalicu. Prije Božića postimo i idemo na zornice. To je vrijeme kada više budemo s Bogom, činimo manje grijeha. Misa mi daje snage da se manje svađam sa sekama. Ukrašavamo kuću i kitimo bor. Obožavam kad u vrijeme Božića napada snijeg. Tada se idemo igrati, grudati i sanjkati s našim prijateljima. To me čini jako sretnom!

Ana Bako, 4.b – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Volim Božić zato što kitimo bor i uživamo u maminim ukusnim kolačima. Nadam se da će ove godine pasti snijeg za blagdane, jer volim bijeli Božić.

Ivana Stantić, 4.e – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Vrlo dobro znam da svi vi čekate Božić, pa sam htjela ispričati kako ja to radim: počinjem sa zornicama, koje su žrtvice za malog Isusa. U tijeku zornica sv. Nikola nam uvijek dođe u goste. Poslije njega stižu novi darovi, od mame za Materice i od tate za Oce. Na kraju zornica kitimo bor, da bi nam Isus ostavio darove. U ponoć idemo na misu polnoću slaviti Isusovo rođenje.

Marija Vukov, 3. c – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Kada je Božić, stavljam kolačiće i mlijeko za Djeda Božićnjaka, a za irvasa jabuku. Za Badnjak kitimo bor i cijela obitelj ide u crkvu na polnoću. Svi se radujemo Božiću i skupa idemo kod djeda i bake otvarati darove.

Bojana Mihajlović, 4. b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Božić je lijep blagdan i svi bi trebali biti veseli i dobri jedni prema drugima. Kada prođe Božić, i onda treba činiti dobra djela. Za tatu i mene to su dani veselja. Kitimo bor. Ove godine imat ćemo zelene, crvene i zlatne ukrase. Ja stavljam zvijezdu na vrh.

Marica Stantić, 2.e – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Od svih blagdana najdraži mi je Božić. Dok svi moji prijatelji čekaju Djeda Mraza, ja čekam Isusa. Cijela moja obitelj se priprema za njegov dolazak. Mama uvijek pravi adventski vijenac, a ja joj u tome pomažem. Zatim slavimo Materice i Oce. Ove godine smo mama i ja bile na radionici izrade figura za božićnjak, pa ćemo sudjelovati na izložbi. Pred sam Božić kitimo bor. Tata nam je napravio drvenu štalicu da dolazak Isusa bude još originalniji. Radujemo se Božiću i rođendanu malog Isusa. Samo mi nije jasno zašto mi dobijamo darove kad je rođendan Isusu? Ali vjerujem da Isus svaki dan čuje naše molitve i da mu je to najvredniji dar.

Mirna Kolar, 3. a – OŠ Matija Gubec, Tavankut

Jedva čekam Badnju večer i Božić. Za Badnju večer jedemo ribu, a za Božić se družimo, molimo, jedemo i nestrpljivo iščekujemo darove ispod bora, koje Isus daruje dobroj djeci. Božić je najveseliji blagdan, jer se Isus rodio. Koji je tvoj omiljeni praznik?

Matea Đukić, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Kao i u mnogim drugim obiteljima, i u mojoj je Božić je vrlo radostan blagdan. Kuća je okićena: lampice na prozoru, bijeli filcni zimski pejzaži i najvažniji ukras: betlehem. Mama postavi figurice Marije i Josipa, ali ne i Isusa. »To ćemo«, mama kaže, »staviti poslije polnoćke«. Iz crkve svi žurimo doma da skupa otvaramo darove. Naše drvce ima puno lijepih kuglica zelene, zlatne i crvene boje i puno anđela. Volim Božić, jer smo svi doma, čak i braća koja studiraju u Zagrebu. Najviše volim Božić i radosno ga iščekujem svakoga advent, jer je to rođendan Isusa kojeg ja najviše volim.

Matej Huska, 4.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Kad upalim prvu svijeću, znam da su počele zornice. Nije mi teško ustati za zornice. Kada se pali treća svijeća su Materice, a kad je četvrta upaljena onda čestitamo Oce tati, djedu, striki... Na Badnji dan kitimo bor i kuću s puno žarulja. Jedemo ribu, tijesto s makom i sirom, jabuku, češnjak, med, orase, grah i čekamo Isusa. U božićno vrijeme se osjećam super i sretno.

Magdalena Monar, 4. 4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Tijekom prosinca planiram napraviti božićne kolačiće. Mama i ja ukrašavat ćemo ih šarenim perlicama. Tri-četiri dana prije Badnjaka okitit ćemo bor. Jedva čekam ušuškati se u toplu deku i piti toplo mlijeko. Napisat ću Djedu Božićnjaku najljepše pismo ukrašeno lampicama i borićima. Moji roditelji, brat i ja navečer idemo u crkvu, a kada dođemo kući, otvarat ćemo darove. Čak i ja nekad spremam darove da iznenadim bližnje.

Sara Marijanović, 4. b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

J. K. Rowling

Božićni Prašćić

Božićno vrijeme je posebno doba godine pa je ono inspiriralo i čuvenu **J. K. Rowling**, spisateljicu još poznatijeg serijala o Harryju Potteru da napiše jednu prekrasnu i toplu priču za djecu. To je priča o Jacku, dječaku koji je imao igračku Dar Para (DP) koju je obožavao a koja je na neobičan način nestala upravo na Badnjak. Iako je Jack dobio novu igračku – Božićnog Prašćića, kojeg smatra dosadnom zamjenom fantastičnog DP-a, on ne odustaje od svog najboljeg prijatelja. Ipak, Božićni Prašćić ima svoje kvalitete te on pomaže Jacku krenuti na nevjerojatno putovanje kroz čarobnu Zemlju Izgubljenih. I tu počinje prava magija po kojoj je poznata J. K. Rowling, otvara se uvjerljiv svijet mašte koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Slijedi priča koja će vas nasmijati, rasplakati i podsjetiti na pravu magiju Božića. I tako ovaj interesantni dvojac pokušava uz pomoć pričljive Ručalice, hrabrog Kompassa i krilate Nade spasiti Jackovoga najboljeg prijatelja iz ralja nezasićenog Luzera, a hoće li im to poći za rukom otkrijte sami.

STIHOJUPCI

Božić u duši

Josip i Marija požuruju korak,
Uzalud traže za sebe konak.
Iza prozora gore vesele luči,
Ali nitko im ne dopušta ući.

Uzalud vatre plamsaju mnoge,
Nose ih dalje umorne noge.
Gledaju ih, idu, sred kasnog sata,
Svi su im noćas zatvorili vrata.

Pognuti nose vlastite muke,
Svu nadu su dali u Božje ruke.
U pastirskoj štalici, na hladnoj slamici,
Smiješi se djetesce sretnoj majčici.

Ako i tebi neki hladni ljudi
Zalupe vrata, miran budi...
U tvom će se srcu kao u štalici
Roditi Dijete Nebeskoj Kraljici.

Božidar Prosenjak

»Danas dan, sutra dan, prikosutra...«

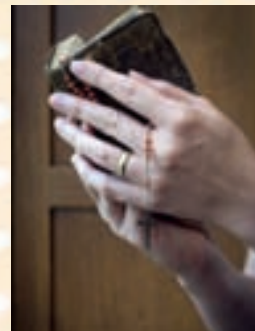
Bačo s dicom iz ambetuša pozdravlja: »Faljen Isus, čeljadi! Mož uć? Koce, evo pripravli smo badnjak! Zdravo mriši badnjača, ne daj da izgori! Lazice, nabaci koju komušinu iz košara u krušnu peč!... Mandice, ne mož sad u čistu sobu, nana štogod redi tamo!... Svi u zapećak, dico, sad ćemo s majkom i didom molit krunicu. Dajte svetu knjigu, očenaše i čirak sa svićom. Mož posli malo i drimnit dok ne tribali poč u crkvu!«

1. Poveži slike i riječi!
drimnit
čirak
krunica i sveta knjiga

2. Pogodi – koji je dan opisan u ovom odlomku? _____

3. Zapjevaj malenomu Kraljiću i ti, skupa s tvojom obitelji!

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Dobrodošao ili dobro došao?

U hrvatskom jeziku razlikujemo kad je pravilno pisati dobrodošao i dobro došao. Ono što je važno upamtiti jest da su oba načina pravilna, ali u različitim situacijama. Kad nekom pokušavamo izraziti dobrodošlicu, upotrijebit ćemo izraz koji se odvojeno piše – »Dobro došli u naš hotel!« Sastavljeno ćemo pisati dobrodošli onda kad je ta riječ pridjev, odnosno kad stoji pokraj imenice – »To su naši dragi i dobrodošli gosti!«

Zapišite na crtu pravilno dobro došli ili dobrodošli.

_____ u naš razred!

Prihvatili smo _____ savjet.

_____ u Suboticu!

Uputila nam je _____ pozdrave.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Mirjam Firanj**

Učenica sam petog razreda OŠ *Bratstvo-jedinstvo* u Somboru.

Obitelj: mama **Nataša** (39), tata **Ivan** (37) i brat **Ilija** (9)

ILI – Ili:

slano / slatko

voće / slatkiši

računalo / društvena igra

stan / **kuća**

tenisice / cipele

meso / povrće

dan / noć

pješačenje / bicikl

film / knjiga

tamburaši / **zabavnjaci**

pizza / **gulaš**

gazirano / **negazirano**

trenirka / traperice

sport / **folklor**

Volim: spavati, družiti se
s prijateljima, slikati

Ne volim: puno učiti, biti lijena,
kad mi je soba u kaosu

PREPORUČUJEM:

knjiga:

Thomas Taylor:
Malamander

pjevač/grupa:

Magazin

pjesma:

Oko moje sanjivo

film:

Aladin i čarobna lampa

računalna igrica:

ne igram igrice

NEŠTO O MENI:

Kad porastem bit ću: nastavnica klavira i voditeljica folklor

Najbolji prijatelj/ica je: Iskra Galatin, Leona Pekanović

Omiljena boja: svijetlo roza

Izvan nastave aktivnosti: klavir – glazbena škola, folklor

Omiljena rubrika u Hrcku: sve

I u školi i doma – odvajaj otpad!

U prosincu, u dane došašća, a osobito božićnih blagdana, bit će prilika za eko akcije i iskazivanje velike ljubavi za naš lijepi plavi planet Zemlju – preko odvajanja otpada.

U danima blagdana bit će više i otpada. Vodimo računa o pravilnom odvajanju:

Kod plastike, razlikujemo PET boce i plastiku.

Što je PET?

PET (polietilen tereftalat) je materijal nelo-mljiv, otporan na mehanička oštećenja, izu-
zetno lagan i zato vrlo pogodan za dizajnira-
nje, te ima veliku primjenu.

U PET boce spadaju – plastične flaše i boce
od vode, sokova, piva, ulja, jogurta, a ne tvrda
plastika.

Dobre strane PET ambalaže

Reciklirani PET se koristi u automobilskoj
industriji, industriji namještaja, građevinskoj
industriji, kao i za izradu plastične ambalaže za
kućnu kemiju, razne kutije i posude. Od pre-
rađenog PET-a dobijaju se sintetička vlakna
poznatija kao poliester koja nalaze primjenu u
industrijama koje se bave izradom garderobe,
podnih obloga, torbi i drugih predmeta široke
uporabne vrijednosti.

Loše strane PET ambalaže

PET ambalaža svojom zapreminom zbog frekventnog generiranja opterećuje deponije više nego bilo koji drugi ot-
pad. Također, ukoliko na deponiju dođe do paljenja, izdvajaju se vrlo opasni plinovi. Problem predstavlja još i ljudska
nebriga – velike količine PET ambalaže završi van deponija, što se negativno odražava na biljni i životinjski svijet, jer je
vrijeme potrebno za raspad PET boce između 100 i 1.000 godina.

Put PET reciklaže: PET boce se odvajaju po bo-
jama, a zatim dalje prerađuju sve do razine final-
nog proizvoda koji se ponovo plasira na tržište i
dalje upotrebljava.

ZADATAK ZA OVAJ MJESEC: Osobito u vrijeme
blagdana promisli koje sokove kupujete i pijete i
po vrsti ambalaže! Ako je moguće, koristi (puno
zdravije) sokove pripravljene kod kuće (mmm –
limunada iz velikog lonca, voćni čajevi s medom,
čokoladno ili obično mlijeko i... nastavi sam/a!)
ili barem – obavezno odvajaj PET ambalažu!

Upamti – Božić je blagdan rođenja Isusova koji
je stvorio i odabrao Zemlju za život i spasenje
ljudi – i On jako želi da ju čuvamo i volimo!

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN (I EKO) BOŽIĆ!

Vesna Huska

Kobila i ždribe

Svi konji na paši držali su se na okupu, samo jedna kobila sa ždribetom se izdvojila. Ždribe ko i drugo dite – veži ga, a ono ni onda ne mož mirovat. Ono bi samo među drugu ždri- bad, da se zasigrava i prkosi, al kobila ne da od sebe.

Kako bi i dala ždribetu na volju kad ga dan ranije umalo nisu ubili. Ne bi ni iznelo živu gla- vu da nije imalo noge hitrije neg sve živo na paši. A kobila je znala dobro da svi konji mrze njezino ždribe što su u njega noge tako hitre. Ona neće nevolje brez moranja, zato se i drži postrance, al ždribe navaljiva:

– Nane, ja bi išo među drugu ždri- bad. Puštite me, al samo malo, da vidim možem li brže trčat neg juče.

– Ako je samo ta nevolja, a ti trči sam – široko ti je tu oko mene.

Kobila ne popušta, al se ždribe snuždilo i kaže:

– Široko je tu i priviše, al šta mi to vridi kad se ne možem uštrkljivat sam sa sobom.

Zapisao Balint Vujkov

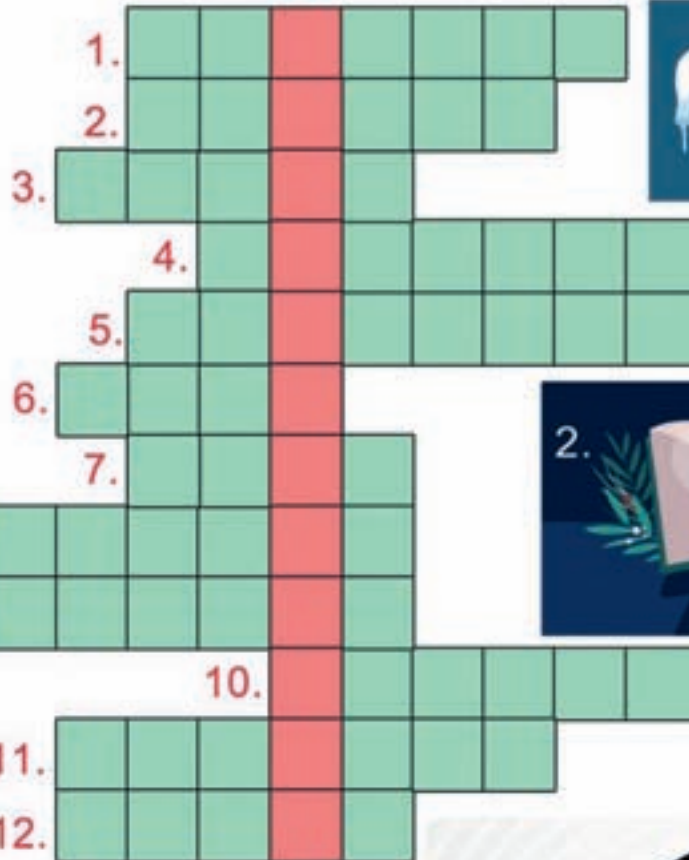
Pričao Marko Vojnić Purčar Pulak

Hrvatske narodne pripovijetke: bunjevačke, 1953.

OTKRIJ BOŽIĆNOG SVECA!

Daniel Šarčević, 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

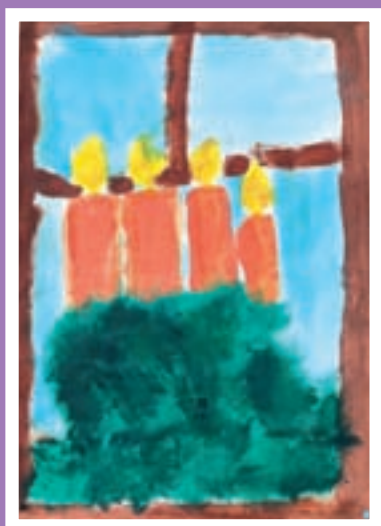
Anja Katačić, 2.r – OŠ Moša Pijade, Breg

Ilija Matković, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Aleksandar Sente, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Tereza Temunović, 2.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Medeja Mihaljević, 1.a – OŠ Matija Gubec, Tavankut

Marija Vukov, 3.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

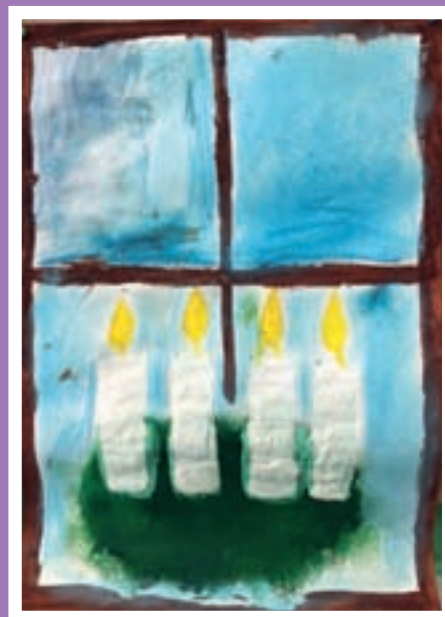
Marija Ivanković Radak 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

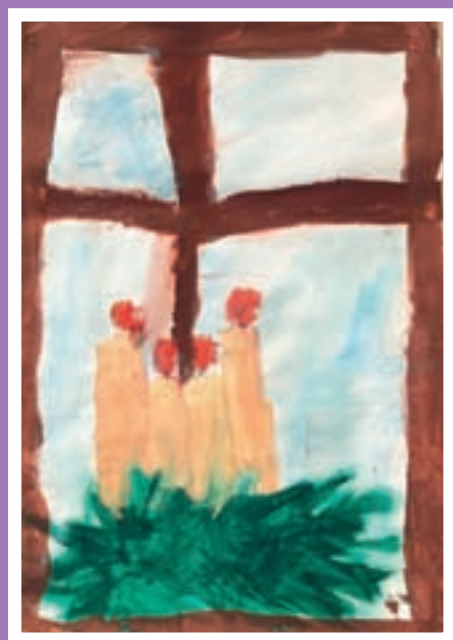
Marija Žarić, 1.a –
OŠ Matija Gubec, Tavankut

Matija Mikula, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Lea Čalušić, 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

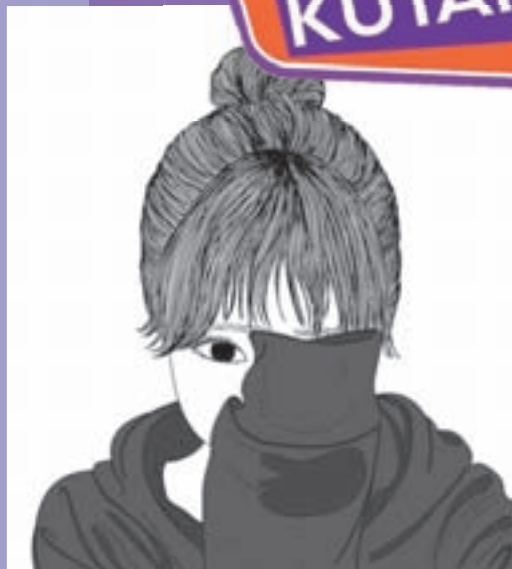
Nisa Jović, 2.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Stefan Kovačić, 1.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

IMAM PROBLEM...

Zaista ne znam zašto vam pišem. Mislim da se zaista ne može učiniti ništa. Moji drugovi i drugarice iz razreda skoro svi psuju i ... svašta. Mene to jako smeta. Stidim se kad pričaju o »nekim« stvarima i samo spustim glavu, a oni mi se smiju. Moja obitelj ide u crkvu i ja s njima i svi volimo Isusa. Nekad pomislim: da oni čuju moje društvo kako priča i vide što radi, što bi rekli? Stid me je i misliti. Nemojte reći da ih izbjegavam – samo njih imam, osim braće i sestara. Ostat ću sama ako se s njima ne družim. Nemojte reći ni da samo molim za njih, jer to pokušavam (skupa doma molimo krunicu srijedom i petkom), ali ne vidim promjenu kod njih. Neki od njih idu i na vjeronauk i zato se pretvaraju pred obitelji i časnom i župnikom i to me boli. Osjećam se kao da lažem s njima. Što da učinim? S., 13.g

Draga S.! Hvala na pismu! Čestitam ti što si ovim pismom prvi put – pobijedila stid. Nekada stid može biti sasvim u redu. Kada učinimo nešto loše i shvatimo da smo pogriješili, nekoga povrijedili ili nešto pokvarili... mi se stidimo. Stidimo se kad dobijemo jedinicu zbog neučenja, kasnimo s obvezama zbog lijenosti i gubljenja vremena (igrice, video klipovi do pola noći...)! Stidimo se kad netko svojim postupcima ili riječima vrijeđa naša moralna i vjerska uvjerenja. Na sve to ipak (i pored našeg stida) smijemo i nekad trebamo reagirati! Jer, treba znati: nisam kriv/a za nešto što drugi rade, pričaju i sl., ali smijem ih upozoriti. Kako? Pokušaj reći: »Mislim da si sad malo pretjerao...«, »Moraš li baš tako ružno govoriti?«, »Što bi bilo da te sad čuje tvoja mama, nastavnica ili vjeroučiteljica?«

Mislim da znam što osjećaš i što bi mi rekla: nisi ti dovoljno hrabra za to i što kad te počnu naglas ismijavati i izrugivati? Pitanje je sasvim na mjestu, jer zaista treba hrabrosti za ovo. Zato je dobro skupiti hrabrost – u razgovoru sa sestrom, bratom, roditeljima. Vjeruj, uvijek i svugdje je toga bilo i svi su to doživjeli. Razmisli da popričaš i s nekom od drugarica – sigurno bar još jednoj od njih takvo ponašanje smeta i može te podržati ako ju zamoliš da skupa istupite. Ako te ipak počnu ismijavati i rugati se, ili čak i nešto gore, slobodno se javi nastavnici, razrednoj i naravno roditeljima. Ti smiješ – bar jednako koliko i oni – braniti svoja uvjerenja. Vjeruj, otkrit ćeš da zaista neki od njih misle sličnije tebi nego većini, samo se i oni plaše istupiti i reći.

Još nešto: da te tvoji prijatelji ne vole i ne cijene, sigurno bi te već »izbacili iz društva«. Dakle, možda baš žele i čekaju nekoga da ih povede na dobru stranu, jer i oni su te ružne riječi i stvari od nekoga i negdje čuli i vidjeli. Možda se i sami stide i ne razumiju, pa u društvu pokušavaju to otkriti pričom o tome, jer se srame pitati roditelje ili nekoga bliskog. Svoj stid si pobijedila i ovim pismom, pokušaj i njima pomoći da pobijede svoj. Reci im da ih ti voliš i cijeniš, ali da te povrjeđuje i vrijeđa njihovo ponašanje, te da bar dok si ti s njima, pokušaju ne psovati i ne govoriti ili činiti što ružno. Svakako se možeš moliti i dalje, čak i trenutak prije nego im priđeš, ali budi i hrabra, jer u životu ćeš više puta morati iznositi svoje mišljenje i braniti svoja uvjerenja. Možeš početi s prijateljima koje voliš i koji te vole. Moguće je da riješiš problem i stekneš (još bolje) prijatelje!

T. Teen

Ako imaš i ti (tajno) pisamce, važno pitanje, problem ili situaciju koje trebaš riješiti, piši na: teen.kutak@gmail.com ili na padlet: <https://padlet.com/teenkutak013/teen-pisamce-r2zthgs2l4qnncyp>.
Odgovor stiže!

Jabuka i novčići

– Djede, ja ne mogu ovo zapamtiti. Nije li to recitacija za muške? Ta je stvarno zastarjela.

Ni nakon dva dana zamuckivanja i probe nasamo i uz djeda, Davorki nisu sjeli stihovi. A onaj mali, koji je uvijek pravio neke akcije za zgražanje, najmlađi bratić Marin, znao je sve napamet kao da je rođeni genijalac. Možda Davorka nije imala volju naučiti pjesmicu za nedjelju, a možda je prerasla ovaj običaj o kojem svi pričaju. A možda...

Davorki i Draženu se činilo da su već stvarno predugo na privremenom boravku kod djeda i bake u Subotici. Vole oni doći u goste, ali ovo se pretvorilo u godišnji odmor koji traje skoro cijelu godinu. Tata često zove, otkad su ovdje dva puta je bio kod bake i djeda u Subotici, mama se također javlja, ali i dalje oni u Varaždinu, a djeca u gostima, čak su nastavu počeli pohađati u Subotici. Dobro, bilo je problema, mama je uspješno operirana, oporavlja se, ali bliži se Božić i bilo bi normalno da se sada svi nađu u svom domu. No, o tome nitko ne priča.

– Mi smo kadgod brojali dane kad će bit Materice. Dok smo mi dica spavali, nana je pod uzgljancu metnila orasa i jabuku s novčićima. A najviše sam volio kad je nana zdilu ili kotarčicu s orasima i jabukama metnila uz svoj krevet. Mi dica smo rano ujutro brzo čestitali nani Materice i gledali šta je pripremila. Nama orasa i jabuka, a bači je posli čestitke dala zamedljane rakije.

Ovako je djed Joso pojasnio običaj proslave Materica, a usput je dodao, pomalo sjetno:

– Nas su učili da taj dan na treću nedilju adventa slave samo u istočnoj Hercegovini, od Blagaja, od izvora Bune do Trebinja, i mi bunjevački Hrvati u Bačkoj. A četvrte nedilje slavimo Oce. Lipi su to dani. Eh...

Subota je, pred Materice, pa baka u kuhinji stalno nešto radi. Davorka joj se, ne baš naročito raspoložena, pridružila u lupanju bjelanjaka, čišćenju oraha kako joj ne bi bilo dosadno. A možda...

Dražen je s djedom čistio dvorište, igrao se s Rikijem koji je veselo mahao repom i potom je odlučio posjetiti tetu. Bratić Marin je najmlađi od svih bratića, ali je i najzanimljiviji. Osim što je prao knjigama uši, što je želje

crtao po zidovima u kući, znao je veselo pjevati po kući. Stoga je Dražen radije nastavio družanje s tim veseljkom nego s Davorkom koja je baš bila čudnog raspoloženja.

Subota je zamirisala na cimet, jabuke, pa čak i rakiju s medom. Dan se bližio kraju, ali raspoloženje nije bilo na visini. Baka je potajno pogledala svog Josu i pitala:

– Misliš da će dica izdurat ovo?

– Neg' šta će!

Nedjelja ujutro počela je rano, jer se djed Joso prvi probudio i čestitao baki Materice te u slast popio zamedljanu rakiju. Dražen i Davorka nikako nisu izlazili iz svoje sobe. Od začuđenih pogleda djeda i bake samo je ta tišina bila čudnija. Što učiniti? Buditi ih? Na ovako veliki dan trebali su već biti na nogama.

Na vratima se čulo zvono, prvi put, drugi put i treći put! Djed otvara vrata, čuju se riječi:

– A di je moja mama? Majko, čestitam ti Materice!

– Živ i zdrav mi sinko bio, dogodne čestito!

Glas! Poznat! Pa to je tata! Kada su iz sobe istrčali, nisu vidjeli ni baku ni djeda, samo su potrčali u zagrljaj onima koje dugo nisu vidjeli. A tata nije bio sam. Od silnog uzbuđenja Dražen je potrčao svojoj mami i počeo govoriti:

Faljen Isus, gazdarice,

Čestitam Vam Materice.

Ja sam došo priko mora

Da mi date malo ora.

Snašla me je stražna muka

Da mi date i jabuka.

Vidio sam i ovaca

Da mi date i novaca.

A Davorka je nadodala:

Stigle su nam Materice

Isto ko i lane.

Čestitam ti, mila nane

I ja s moje strane.

Suze potekoše ko Nijagarini vodopadi, više se nije znalo tko kome čestita jer su grlili mamu i majku i nanu, baku i djeda i tatu. Baka je podijelila čestitarima maramice s orasima i jabuke s novčićima.

Ove je godine poslije ručka u kući bilo puno čestitara. Svi su se rođaci pridružili dugo očekivanim gostima.

Katarina Čeliković

TKO ĆE BITI U ŠTALICI?

KAD SU I PUTOVALI U BETLEHEM,
SE DAO U BRIGU KAKO BI IZABRAO
ŽIVOTINJU KOJA ĆE POMOĆI SVETOJ OBITELJI U

 PRVI SE JAVIO :

JA SAM KRALJ ŽIVOTINJA; SA SVOJOM ĆU
DOSTOJNO SLUŽITI MALOME KRALJU. RASTJERAT ĆU
SVE ŽIVOTINJE KOJE SE PRIBLIŽE ! –
REKAO JE .

STRAŽARIT ĆU VJERNO I BOCNUTI SVAKOGA TKO SE
PRIBLIŽI – PONUDIO SE .

SVOJIM ĆU ROGOVIMA NAPASTI SVAKOGA KOJI SE
PRIBLIŽI I VJERNO ĆU ČUVATI MALOG
 – REKAO JE IRVAS.

 SE NITKO OD OVIH ŽIVOTINJA NIJE DOPAO.
SVI SU SE PRAVILI VAŽNI, I BILI POMALO GRUBI.
TRAŽIO JE NEKOGA TKO JE MIRAN, POSLUŠAN,
IZDRŽLJIV, RADAN, NENAMETLJIV. I DOSJETIO SE!!!
MJESTO U ŠTALICI KAO VJERNI ČUVARI DOBILI SU

1. BLAGDANSKI UKRASI

U tablici je prikazano koliko ima kojih ukrasa na boru. Izbroj i upiši broj u kvadratić.

●	●	●	●	●	●	●			
●	●	●	●						
●	●	●	●	●					
●	●	●	●	●	●	●	●		

●	
●	
●	
●	

2. Dopuni rečenice troslovnim riječima.

Na Badnjak kitimo _ _ _ .

Zimi rado pijemo topli _ _ _ .

Ljubav je najvrjedniji _ _ _ za Božić.

Isus nam u srca donosi _ _ _ .

Sveta obitelj ima _ _ _ člana.

3. Ucrtaj na bor onoliko ukrasa koliko je zadano u prvom zadatku. Docrtaj pet darova ispod bora.

4. Spoji slike s datumima.

25. prosinca

13. prosinca

6. prosinca

27. prosinca

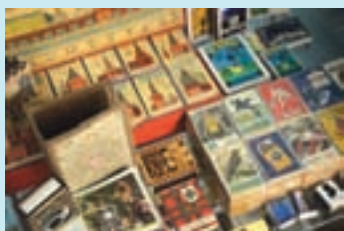

V♥LIM VOJV♥DINU

I prije nego odete na zimske ferije još jedan kviz s pitanjima o našoj lijepoj Vojvodini.

1. U kom vojvođanskom mjestu se nalazi Muzej žigica?

- a) u Srijemskim Karlovcima
- b) u Vršcu
- c) u Bečeju
- d) u Kovačici

U ovom neobičnom muzeju se nalazi 25.000 kutija palidrvaca! Novosadska slikarica **Jovana Popović Benišek** je naslijedila žigice koje su pripadale glumici **Jasni Novak**, pa je ovo blago izložila javnosti. Ovdje se nalaze žigice iz Japana, Rima, Švedske, ali i iz naše zemlje.

3. Poznati subotički ansambl **Hajo** je ove godine obilježio koliko godina postojanja?

- a) 20
- b) 25
- c) 30
- d) 35

Vreme piše priče naziv je koncerta kojim je ansambl **Hajo** nedavno obilježio značajni jubilej svoga postojanja i rada. Bave se očuvanjem tradicijske tamburaške glazbe, ali i stvaranjem novih autorskih kompozicija te je na koncertu, među ostalim, promoviran novi, treći album ansambla s istim nazivom.

2. Koliko je gnijezda bijelih roda Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije pronašlo ove godine u koloniji kod Novog Sada?

- a) 17
- b) 28
- c) 35
- d) 52

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije ove godine je zabilježilo rekordan broj bijelih roda i gnijezda u koloniji koju su osnovale 2014. godine pored autoceste kod Klise kraj Novog Sada, na neizgrađenoj zgradi *Rodića*. Tada je prvi par bijelih roda izgradio svoje gnijezdo na stupovima i gredama visine 20 metara. Danas ih ima baš mnogo i ova kolonija je nadmašila onu u selu Taraš koje je ponijelo titulu *Europskog sela roda* o čemu smo već pisali u kvizu.

4. U kojem vojvođanskom mjestu su izgrađeni prvi teniski tereni?

- a) u Somboru
- b) na Paliću
- c) u Rumi
- d) u Šidu

Povijest tenisa u Vojvodini ne zaostaje mnogo za početcima tenisa u svijetu. Prvi teren je izgrađen već 1878. godine. Te godine održana su i prva nadmetanja, natjecanje pod nazivom *Segedinski vinogradi*, a pored tenisa sportaši su se nadmetali u mačevanju, jahanju, trčanju i hrvanju.

U susret Božiću

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja: *Skakavac je prosio kravu*

Budući da *Hrcko* slavi svoj 20. rođendan, ovoga puta daruje 20 nagrada.

Nagrađeni detektivi:

1. Petra Vujković Lamić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
2. Kilijan Holpert – OŠ *Bratstvo jedinstvo*, Bezdan
3. Ivan Vojnić Mijatov – OŠ *Matija Gubec*, Tavankut
4. Anđela Horvat – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
5. Tereza Temunović – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
6. Tereza Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
7. Nađa Šimunović – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
8. Lucija Dekan – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
9. Davor Čoti – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
10. Lusija Rac Petin – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
11. Aleksandar Balog – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
12. Matija Mikula – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
13. David Tikvicki – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
14. Teodora Praljak – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
15. Petar Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
16. Lea Čalušić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
17. Vanesa Petrović – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
18. Ivan Ostrogonac – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
19. Aleksa Vlaović – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
20. Despina Zvonar – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta

Nagradno pitanje:

Prije koliko godina je izišao
prvi broj *Hrcka*?

Odgovor:	
KUPON	
Ime	
Prezime	
Adresa	
Mjesto	
Škola	
Razred	

Vidakov slasni bor

Priprema:

1. Šnite kruha izrezati u obliku trokuta. Po dvije spajati sirnim namazom ili kiselim vrhnjem i šunkaricom.
2. Borove (sendviče) ukasiti po želji cherry rajčicom, maslinama i kukuruzom.
3. Na vrh bora staviti zvijezdu od tvrdog sira izrezanu modlom u obliku zvijezde koju ćete pričvrstiti čačalicom i zabosti između dvije šnite kruha. Po istom principu u kruh s donje strane ugurati štapić punjen kikirikijem kao deblo bora.
4. Dolje po tanjuru izmrvite zrnasti sir kao snijeg, a možete malo i naribati ribežom trapist sir po borovima.

Vidakov slasni bor je za vas pripremio **Vidak Antunović**. Vidak pohađa prvi razred OŠ Ivan Milutinović u Subotici. Voli čitati, slikati i pjevati, a od skora pohađa Školicu sporta.

Vrijeme pripreme:
5 minuta

Potrebni sastojci:

tost kruh

sirni namaz ili kiselo
vrhnje

šunkarica

tvrdi sir

štapići punjeni
kikirikijem
masline

cherry rajčica

kukuruz
zrnasti sir

čačkalice

HRCKOVA LIJEČNICA SAVJETUJE

spec. dr master med. Marija Mandić,
rođena Matarić

Djeca mlađa od pet godina češće se ozljeđuju od starije djece, dok su ona mlađa od dvije godine u najvećoj opasnosti, jer nisu razvila osjećaj za samozaštitu. Upravo je ta SAMOZAŠTITA jako važna, jer uvijek je bolje da do ozljede uopće ni ne dođe. Predškolska djeca su u najmanjoj opasnosti od ozljeda, ali statistika pokazuje da se stvar mijenja kod djece između 12 i 13 godina. U toj grupi ozljede u sportu ili prometu su česte i zato slušajte roditelje i starije kad kažu da vežete pojas, da se čuvate na biciklu i slušajte trenere.

ŠTO ČINITI KOD POSJEKOTINE, OGREBOTINE I RANE?

Posjekotine, ogrebotine i rane su neizbježan dio svačijeg života i odrastanja. Srećom, ova oštećenja obično brzo zacijele. Ukoliko i dođe do njih, valja odmah preuzeti dva osnovna koraka: očistiti ranu i zaustaviti krvarenje. Prije no što počnete poma-

David Tikvicki, 5,4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

gati sebi ili svom prijatelju, sestri, bratu... koji se ozlijedio operite svoje ruke. Zatim pustite da rana malo krvari, jer na taj način krv koja ističe ispire prljavštinu iz rane. Operite ranu POD TEKUĆOM VODOM, ukoliko imate i blagim sapunom i nježnom krpicom za pranje radi odstranjivanja veće prljavštine.

Nakon što ste očisti-

li ranu, tapkajte po njoj čistim komadom tkanine dok se ne osuši. Zatim možete staviti flaster ili zavoj. Ukoliko je krvarenje veoma obilato i nije stalo laganim pritiskom na mjesto ozljede, neophodno je pružiti ozbiljniju prvu pomoć pritiskom na veće krvne sudove i što ranije se obratiti za liječničku pomoć.

Svakako se obratite odraslima i nemojte se jako uplašiti, jer sve će biti u redu.

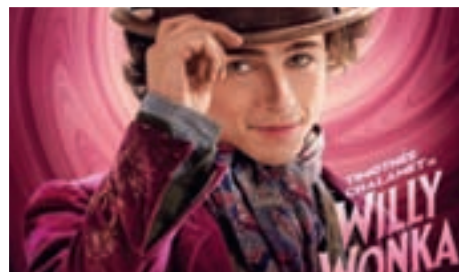
Poziv: Kako ti doživljavaš liječnika/liječnicu, bolest ili zdravlje. Nacrtaj i pošalji. Čekamo tvoje radove i nagradujemo.

WONKA

Opojna mješavina magije i glazbe, kaosa i emocija, sve ispričano neopisivo emotivno i

s puno humora. U glavnoj ulozi je fenomenalni Timothée Chalamet. Ovaj neodoljivo živopisan filmski spektakl predstaviti će publici mladog Willyja Wonku, prepunog ideja i odlučnog promijeniti svijet jednim ukusnim zalogajem, dokazujući da najbolje stvari u životu počinju sa snom i ako ste dovoljno sretni da upoznate Willyja Wonku, sve je moguće. Wonka priča čudesnu priču o tome kako je najveći izumitelj, čarobnjak i proizvođač čokolade na svijetu postao omiljeni Willy Wonka kakvog danas poznajemo.

MEDINO BOŽIĆNO ČUDO

U ovoj dražesnoj božićnoj priči, medvjedić će naučiti kako pravo bogatstvo leži u našim srcima, a prava čarolija blagdana dolazi

kroz ljubav i zajedništvo s prijateljima i obitelji. Snježne pahuljice, mirisni bademi i svjetlucava svjetla stvaraju savršenu atmosferu na Božićnom sajmu na kojem djevojčica Mariann

otkriva nevjerojatnu tajnu: na gornjoj polici lutrijske kabine najsladi medo upravo je pomaknuo glavu i počeo njuškati. Osjećajući trenutnu povezanost, Mariann ne može smisliti bolju želju za Božić i pokušava ga osvojiti. Međutim, medo ima drugačije planove, sanja o bogatom vlasniku koji mu može pokazati sve što svijet nudi. No, kada medu odvedu u drvnicu, njegov novi najbolji prijatelj, jež Bolla, pomaže mu shvatiti što je zaista važno u životu...

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: novčanica, vještica, roj, ribar, rubac, čaj, roba, torba, krinka, obris, džep, otisak, noć, muzej, snijeg, tri, voće, oči.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

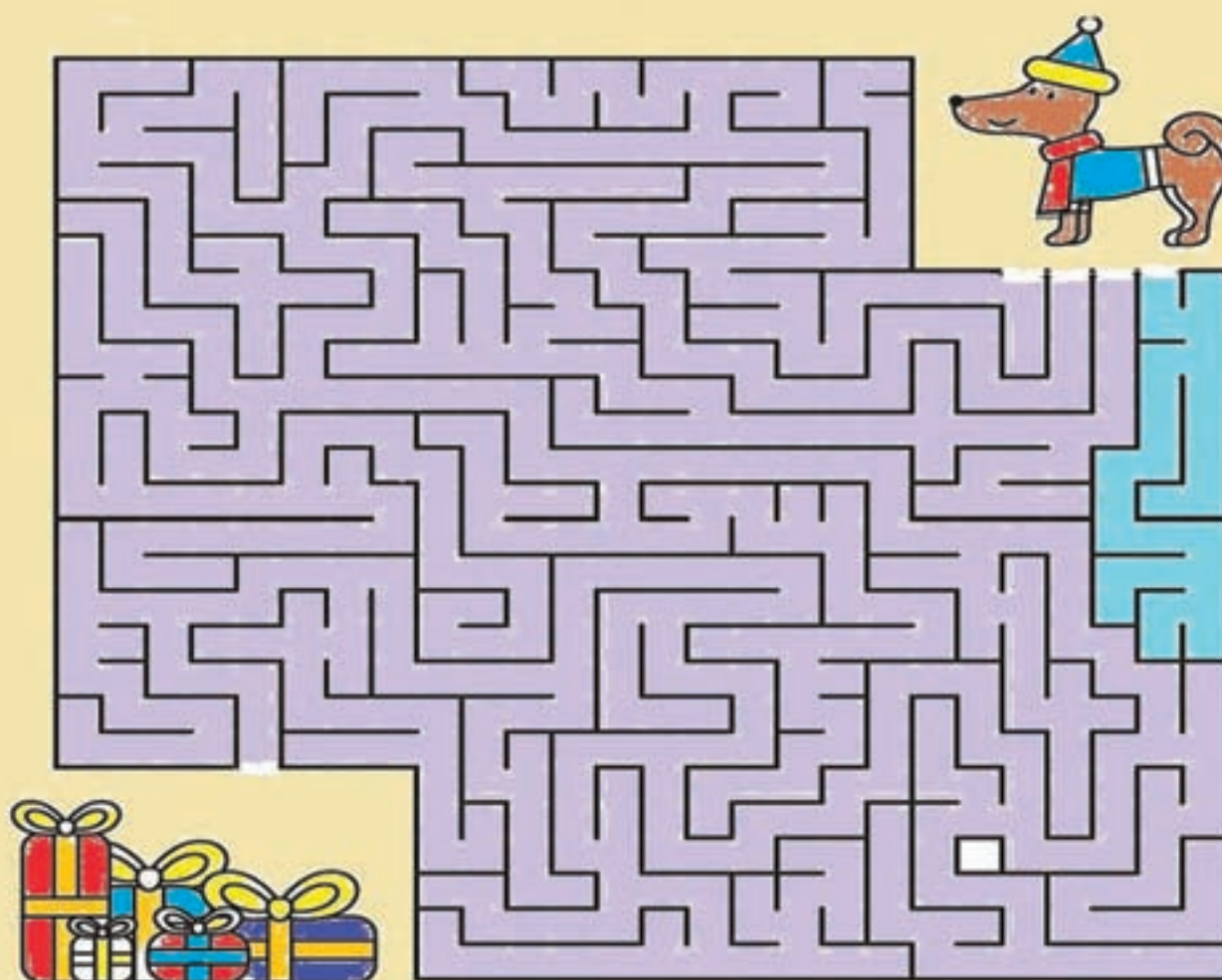

G	E	J	I	N	S	A	B	A
A	B	R	O	T	D	C	NJ	A
	C	I	R	A	B	I	R	K
S	R	I	I	Č	O	T	O	A
T	I	V	N	N	C	Š	B	S
J	J	R	O	A	DŽ	E	A	I
E	A	Č	B	E	Č	J	E	T
Z	Č	U	P	O	Č	V	E	O
U	R	E	Č	O	V	J	O	R
M	R	A	K	N	I	R	K	N

RIJEŠI LABIRINT

Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš riječ Božić na engleskom jeziku.

1. Dvanaesti mjesec u godini. / 2. Mjesto Isusova rođenja. / 3. Dio dana, vrijeme od zalaska Sunca do početka noći... / 4. Sveti dan kad se slavi Isusovo rođenje (25. prosinca). / 5. Isusov zemaljski otac. / 6. Biljka koja se pali u kadionici tijekom svete mise. / 7. Pre-sveta Majka Isusova. / 8. Četveronožna domaća životinja obrasla gustom dlakom. Biljožder je i pase travu. Čovjek ju uzgaja zbog mesa, mlijeka i vune. / 9. Isusovi učenici - sljedbenici.

KREATIVNI KUTAK

ŠTALICA OD ŠTAPIĆA

Potrebno:

- 8 štapića natur boje
- Flomasteri
- Silikonsko ljepilo
- Komad čipke, tkanine, konopa

Likovi za izradu: Isus, Marija Josip,

Složiti pet štapića u obliku kućice i zalijepiti silikonom.

Od jednog izraditi Josipa koji treba biti najveći, odrezati škarama donji dio. Malo manji štapić ćemo iskoristiti za Marijin lik, a od najmanjeg – Isusa – kog treba uviti u komad tkanine ili čipke. Dva mala komada okomito prepoloviti i staviti u oblik slova X koji predstavljaju jaslce. Sve pričvrstiti sa zadnje strane. Na vrh kućice-štalice nacrtati zvijezdu repaticu.

Obradujmo nekoga za Božić

Broj 98

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

Dida se silno obradovao kad je čuo da dolazimo za Badnju večer...

Pa, naravno. Bar neće biti sam za večerom...

A i ja više volim doći ovdje na selo.

Što se mene tiče, ja ne bih ni išla nazad u grad.

Malo kasnije...

E, dico, baš mi je drago što ste došli, a čeko sam vas...

Pa, čika Antune, zato imate nas...

I tako...

Evo, dida, imat ćeš najljepše okičen bor u cijelome selu.

I najbolju pratnju za polnoćku...

Fala ti, dite drago. Znaš, nije lako biti sam...

